

УДК 339.976.2

Федорченко О.К.¹, Лисенко Д.А.²

¹ст.викл.НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. РТ-519 НУ «Запорізька політехніка»

ФЕНОМЕН ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ КИТАЮ

Економіка КНР протягом останніх тридцяти років постійно зростає. Китай посідає друге місце у світі за обсягами номінального ВВП, поступаючись лише США. З початку 2000-х років валовий внутрішній продукт Китаю збільшився у 12 разів. За обсягом номінального ВВП Китай перевершив Італію, Францію, Велику Британію, Німеччину та Японію. За показником паритету купівельної спроможності (ВВП з ПКС) Китай вийшов на перше місце ще у 2014 році. Також Китай лідирує за обсягами промислового виробництва. Китайські компанії, такі як Alibaba, Tencent, входять до ТОП-10 компаній світу за обсягом капіталізації – їх ринкова вартість вже підходить до 1 трильйона доларів. Інші компанії, такі як Baidu, Xiaomi, Huawei, Lenovo та багато інших, також активно розвиваються. Загалом спостерігається значне зростання капіталізації китайських компаній, особливо у сфері телекомунікацій, електронної торгівлі, фармацевтики тощо.

Останніми роками темпи зростання китайської економіки перевищував 6 відсотків на рік. Починаючи з 2017 року спостерігається уповільнення зростання ВВП в економіці Китаю, спричинене не лише зовнішніми факторами, а й внутрішніми – значним вкладенням коштів у розвиток внутрішнього ринку, а також інфраструктуру, транспорт, дороги. Термін окупності таких проектів часто має довгостроковий характер. Обсяг будівництва житлового фонду також значно зріс. У 2017 році зростання ВВП країни склало 6,8 відсотка, у 2018-му – 6,6 відсотка, а у 2019 – 6 відсотків. Пандемія коронавірусної інфекції внесла свої корективи до показників економічного зростання Китаю. Однак, за даними Reuters з посиланням на дані Державного статистичного управління КНР, зростання ВВП Китаю в 2020 році стало мінімальним за останні 45 років. В 2020 році ВВП Китаю виріс на 2,3 відсотка, що є мінімальним темпом зростання починаючи з 1976 року. Втім, вже в четвертому кварталі починаючи з 2020 року Китаю вдалося відновити економічні показники, і країна вийшла у лідери економічного зростання в умовах періоду пандемії.

Плани економічного розвитку Китаю амбітні. За даними британського Центру економічних та ділових досліджень (CEBR), економіка Китаю зможе випередити економіку США вже до 2028 року. Незважаючи на пандемію, яка охопила всі країни світу, Китай зміг стрімко вийти із крутого становища. Китай – густонаселена країна. По території займає третє місце у світі. У

зв'язку з подоланням пандемії зростають доходи населення та сфери споживання.

Основи соціально-економічного розвитку Китаю закладено у п'ятирічних планах. Вони включають цільові показники економічного зростання, вказівки щодо проведення економічних реформ та модернізації промисловості. У 1953 році було сформовано перший п'ятирічний план (1953-1957), орієнтований на перехід від аграрної економіки до розвитку передового промислового виробництва. Особливий акцент було зроблено на розвитку важкої промисловості. Усього було реалізовано 13 п'ятирічних планів. У перших п'ятирічних планах простежувався плановий підхід до економічного розвитку, збільшення норми виробництва, а саме зерна, сталі тощо. Починаючи з 1980-х років, Китай перейшов до формування соціалістичної ринкової економіки з китайською специфікою. У цьому значення централізованого планування було знижено.

5 липня 2021 року Китай святкував століття від заснування Комуністичної партії Китаю (КПК). У Китаї багато уваги приділялося питанням досягнення китайської мрії про відродження нації, що складається з трьох етапів. Перший етап – відсутність голоду та злиднів, другий етап – будівництво товариства середнього достатку, третій етап – ідеальне суспільство «великої гармонії».

У нову п'ятирічку великий акцент буде зроблено на розвиток внутрішнього ринку, розширення внутрішнього попиту та поглиблення структурних реформ із боку пропозиції. Активно йде розвиток цифрових платформ як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку. Удосконалення технологій штучного інтелекту (AI) сприятиме подальшому розвитку економіки Китаю та світу.